

İMAR YASASI DEĞİŞİKLİĞİ YA DA DEMOKRASİ SORULARI

Doç. Dr. Erol KÖKTÜRK

Harita Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Başkanı

3194 sayılı Yasa neden değiştirilmek isteniyor? 5 yıl önce davul-zurnayla yerel yönetimlere ve kentlere demokrasi getirdiklerini söyleyenler, şimdi niçin apar-topar Yasa'yı değiştirmek istiyorlar? O zaman demokrasi gerekliydi de şimdi gereksiz mi oldu? Ya da demokrasi Ankara'dan alınıp-verilen bir avuntu aracı olarak mı algılanıyor? Demokrasinin özündeki azınlık ve çoğunluk kavramları yer değiştirerek ve tersten okunursa demokratiklik değil anti-demokratiklik söz konusu olmaz mı? Bu yutturmaca denemesi bazı kişilere yarasa da gerçek demokrasiye zarar vermez mi?

Bu aralar Meclis'te görüşülen Tasarı'ya Meclis'teki bir grup çoğunluğunun dışındakilerin istemleri hiç mi yansımayacak? Demokratik haklar, tabanını yitiren azınlıkların keyfine kalırsa demokrasi nasıl yaşama biçimi olur? Yoksa demokrasinin bir yaşama biçimi olması aslında istenmiyor mu? Eğer bu gerçekten böyleyse, demokrasi adına yapılan samimiyetsizliğin bizi politik etik ve politik kültür, demokrasi kültürü üzerine yeniden düşünmeye yöneltmesi gerekmez mi? Demokrasilerde düşünce ve önerme tekelinin olamayacağı ne zaman öğrenilecek?

Peki, bu değişiklik girişimini engelleme olasılığı hiç mi yok? Uzmanların konuya ilişkin girişimleri neden kale alınmıyor? Yasa değişikliği üzerine görüş bildirenlerin önermeleri hiçbir işe yaramaz şeyler? İşi-gücü, uzmanlığı kentleşme olanların çabaları neden amaçlarına ulaşamıyor? Eğer bu değerlerin önermeleri sümen altı edilirse kentlerimiz kimin istemi doğrultusunda gelişecek? Bugün çoğunluk kendiliğinden gelişen kentlerimiz için üstüne üstlük gerçek uzmanlardan daha çok bilen naylon uzmanlar karar verirlerse kentlerimizin geleceğinde nasıl yaşanacak? En temel ve çağdaş haklar budanırsa kentlerimizde ve giderek ülke genelinde demokrasi nasıl gelişecek?

İnsanlar kendi sorunlarına sahip çıkmayı öğrenmeden "birey" olabilirler mi? Kentine, yaşadığı çevreye sahip çıkma yolu engellenirse, toplumsal yaşama katılma yollarından biri daha tıkanmış olmaz mı? Bu, demokrasinin de tıkanması anlamı taşımaz mı? Eğer insanlar çevrelerinde gelişen olaylara yön veremezlerse kentlerimizi kim yönetecek? Her şeyi, her yeri Ankara'dan yönetmek demokrasi midir? Ve insanlar bu kadar merkezçiliği, hele hele günümüz dünyasında, .v nasıl kolayca kabullenebilirler? O zaman "birey olamama" sorunlarını toplumsal bir eksiklik olarak gündeme getirmek gerekmez mi?

Eğer İmar Yasası değişikliği şimdilik engellenemiyorsa ne yapmalıyız? Yani bir dahaki merkezi değişiklik girişimine kadar beklemek zorunda mıyız? Bu ne kadar doğru bir tavır olur? Meslek Odaları yeni bir İmar Yasası'nı ne kadar objektif tartışabilmişlerdir? Yeni bir süreçte yeni yaklaşımlarla olayları yakalamak gerekmez mi? Bu doğrultuda bir mutabakat taslağı, politikaya bulaştırılmamış bir metin hedefi doğru olması mı? Yoksa düşünceler palyatif önermeler biçiminde mi kalacak yine? Yalnız önerme yapmak değil, önermeleri aynı zamanda birleştirmek olanaklı olabilecek mi?

Bu dönemde İmar Yasası gibi toplumun temel yasalarından birini daha nesnel, önyargısız değerlendirmek ve oluşturmak gerekmez mi?

Kentlerimizi önce kim kurtaracak? Sonra da bu kentleri kira geliştirecek? Bu kentler ve oralarda yaşayanlar plansızlığa daha ne kadar katlanabilir? Kentler kendiliğinden gelişmelerini, daha doğrusu yayılmalarını sürdürürlerse, bu mekanlarda kentli olarak yaşama olanağı kalacak mı?

Nicelik açısından kent dediğimiz yerleşmeler nitelikçe ne zaman kent olacak? Ve artık kentleşme değil de kentleşememe, yani kentlileşememe değil midir asıl sorun?

Kentlileşemeyince buralarda demokrasi yeşerebilir mi? Yani kentlileşme bilinci olmadan demokrasi kültürü oluşur mu?

Demokrasi için daha çok mücadele, insanca kentsel ortamlar için mücadele anlamına da gelmiyor mu? Kentsel alanların anayasası olması gereken İmar Yasası'nın geriye yönelik değiştirilmesi girişimleri demokrasinin de geriletilmesi sonucunu doğurmaz mı? Bu sonuç göz göre göre yaklaşıyorsa, şimdiki edilgenliği anlamak zorlaşmıyor mu?